

N:o 5.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 21 februari 1893.
— — — — Andra Kammaren den 21 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion
om upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 9.)

Till Konungen.

I skrifvelse den 8 april 1868 öfverlemnade nämnda års Riksdag till Eders Kongl. Maj:ts antagande en af Riksdagen för dess del beslutet författning angående upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum. I sin berörda skrifvelse anförde Riksdagen, hurusom Riksdagen likasom tillföre, då frågan om upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum varit å bane, funne en dylik lagstiftningsåtgärd tidsenlig och verkande till enhet i lagskipningen.

Vidare yttrade Riksdagen: »stadgandena angående adelns särskilda forum hafva, äfven der de kvarstå, förlorat sitt ursprungliga sammanhang; och de kunna derfor nu mindre än någonsin anses såsom en verklig förmån för ridderskapet och adeln. De torde fast hellre vara de fleste bland ridderskapet och adelns ledamöter till olägenhet. Om man äfven fäster mindre vikt vid den omständigheten, att frälsemännen derigenom gå miste om en instans i deras arfs- och förmynderskapstvister, hvilket visserligen bereder skyndsamhet, men också i samma mån minskar säkerheten i dessa tvisters pröfning, så är det dock otvifvelaktigt, att för det stora flertalet af ridderskapet och adelns ledamöter, som bo aflägsse från den hofrätt, under hvars jurisdiktion

de lyda, både besvär och kostnad vållas genom ifrågavarande privilegium, som hindrar dem att i sådana enkla ärenden som boupptecknings ingifvande, testamentsbevakning och förmyndareförordnande, vända sig till domstolen i orten, under det att de i vida viktigare och lika grannlaga saker måste underkasta sig samma domstols jurisdiktion.»

I skrifvelse den 19 mars 1870 förklarade emellertid ridderskapet och adeln, hvares yttrande öfver förslaget inhemtats, att ridderskapet och adeln väl medgäfvade upphörande af dess särskilda forum i vissa brottmål, men deremot icke kunde samtycka till förslaget i öfrigt.

Hos Riksdagen har framställning i ämnet vid innevarande riksmöte å nyo blifvit gjord, och har Riksdagen på väsentligen enahanda skäl, som i dess ofvan omförmälda skrifvelse anförts, i anledning af berörda framställning för sin del antagit en så lydande

Lag

angående upphäfvande af frälsemäns och deras vederlikars rätt till särskildt forum i vissa mål.

Med ändring af hvad § 6 af ridderskapets och adelns privilegier den 16 oktober 1723 samt 8 mom. af 2 § i 8 kap. rättegångsbalken innehålla derom, att vissa mål och angelägenheter rörande frälsemän skola omedelbart af hofrätt bedömas och handläggas, förordnas, att dessa mål och ärenden hädanefter skola tillhöra vederbörande underdomstolar och efter allmänna rättegångsordningen behandlas, dock att derigenom icke någon inskränkning sker i den rätt, som jemlikt kongl. resolutionen den 3 oktober 1675 § 35, jemförd med kongl. förordningen den 1 mars 1749, tillkommer arvingar i adliga sterbhus att till för rättande af bouppteckningar och arfskiften i samma sterbhus kalla dem, de helst dertill vilja bruka; kommande i följd häraf kongl. brefven den 26 oktober 1748 och den 7 april 1805, hvarigenom utländske adelsmän, som hit till riket inkommit, samt svenska akademimens ledamöter blifvit förunnade enahanda förmåner i rättegångsmål, som ridderskapet och adeln, att till all verkan upphöra.

De mål och ärenden, som vid den tid denna författning träder i kraft äro på hofrätts pröfning beroende, skola af hofrätten med slut afhjelpas.

Stockholm den 21 februari 1893.

Med undersåtlig vördnad.